

## STUDIUL NIVELULUI CULTURII INFORMAȚIEI A UTILIZATORILOR ÎN BIBLIOTECA USEFS

**Cabătuț Tatiana,<sup>1</sup>**  
**Timofți Silvia,<sup>2</sup>**

<sup>1,2</sup>Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

**Abstract.** This article reflects the results of a research on the level of information culture of users, conducted by the SUPES Library in March-April 2021, which reflected the reality of information search skills by library users.

**Keywords:** information culture, user training, university library, survey.

Cultura informațională a unei persoane, care face parte din cultura generală a societății, devine un factor în societatea modernă care creează noi oportunități de utilizare a informațiilor. În societatea modernă, cerințele pentru o persoană se schimbă. Un nivel ridicat de cultură a informației devine calitatea sa esențială [4, 5, 6, 7].

Capacitatea de a găsi, a analiza și a utiliza corect este principala condiție pentru munca de succes a tuturor membrilor societății informaționale. O direcție importantă a creșterii profesionale și a unei persoane într-o societate dată este stăpânirea bazelor culturii informației [1, 3, 5].

Biblioteca Universității de Stat de Educație Fizică și Sport desfășoară diverse activități, destinate *Culturii informației* utilizatorilor (studenți). Una dintre direcțiile acestei activități este parteneriatul cu departamentele specializate. Curriculumul universității nu include cursul „Bazele culturii Informației”, prin urmare, instruirile de informare se desfășoară la cerere și în acord cu cadrele didactice.

**Actualitatea cercetării.** Datorită dezvoltării rapide a tehnologiilor informaționale, oriunde în lume, oamenii au acces la o mare varietate de informații, fac schimb de informații, comunică în timp real. Pentru orientarea liberă a fluxurilor de informații, un specialist modern de orice profil trebuie să poată primi, procesa și utiliza informații folosind computere și alte mijloace de comunicare. Dar, pentru a face acest lucru, trebuie să cunoaștem reguli de navigare pe o cantitate uriașă de informații disponibile și să avem o anumită cultură a informației.

**Ipoteza cercetării.** Utilizatorii bibliotecii USEFS au nivel scăzut de abilități practice de auto-căutare, percepție și prelucrare a informațiilor pentru satisfacerea nevoilor de informare. În acest caz, personalul bibliotecii intervine cu familiarizarea utilizatorilor privind instrumentele de căutare a informației și regăsirea surselor documentare solicitate.

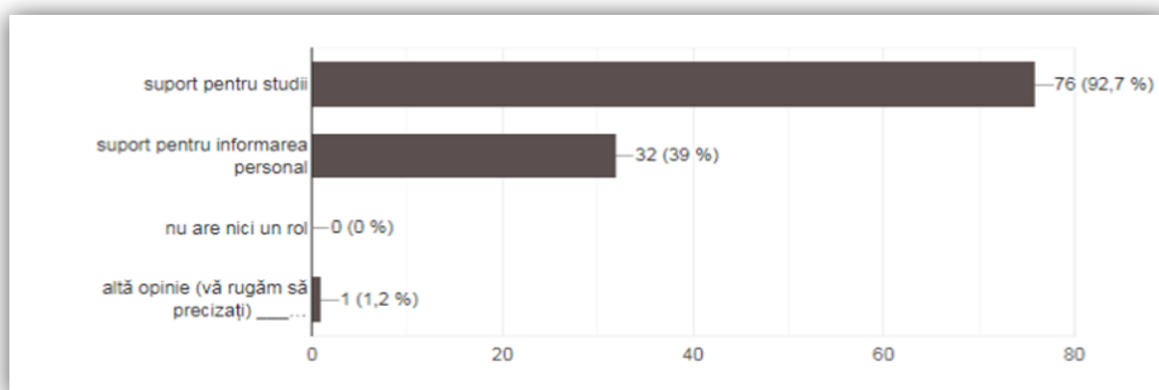
Pentru a atinge scopul studiului dat, a fost utilizată metoda cercetării cantitative directe folosind un chestionar. **Metodele utilizate au inclus:** analiza *cantitativă*, care vizează

obținerea datelor statistice, procentuale sau numerice, și analiza *calitativă*, bazată nu atât pe calcule, cât pe interpretarea diferitelor tipuri de conținut. Conținutul chestionarului este axat pe obiective, scop, problema cercetării și a inclus 21 de întrebări închise, deschise și mixte. Cercetarea s-a realizat pe un eșantion de 82 de respondenți, dintre care 44(53,7%) -studenți; 18(22%)- masteranzi; 3(3,7%)-doctoranzi; 17(20,7%)-cadre didactice.

Utilizatorii bibliotecii USEFS au manifestat o atitudine pozitivă față de cercetarea întreprinsă, fapt care a sporit încrederea în relevanța rezultatelor obținute. Sondajul a fost realizat în regim online, ținând cont de situația epidemiologică din țară privind virusul COVID-19.

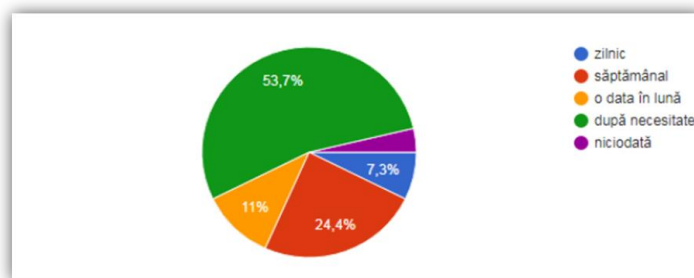
### *Analiza rezultatelor cercetării*

Prima întrebare din chestionar s-a referit la **opiniile utilizatorilor privind „rolul bibliotecii în mediul universitar”**. La această întrebare respondenții au menționat că pentru ei biblioteca este suport pentru studiu 76 (92,7%); 32(39%) - suport pentru informarea personală; 1(1,2%) - au altă opinie, cum ar fi spațiul de recreere. Îmbucurător este faptul că nici un respondent nu a amenzionat că biblioteca nu are nici un rol (Figura 1).



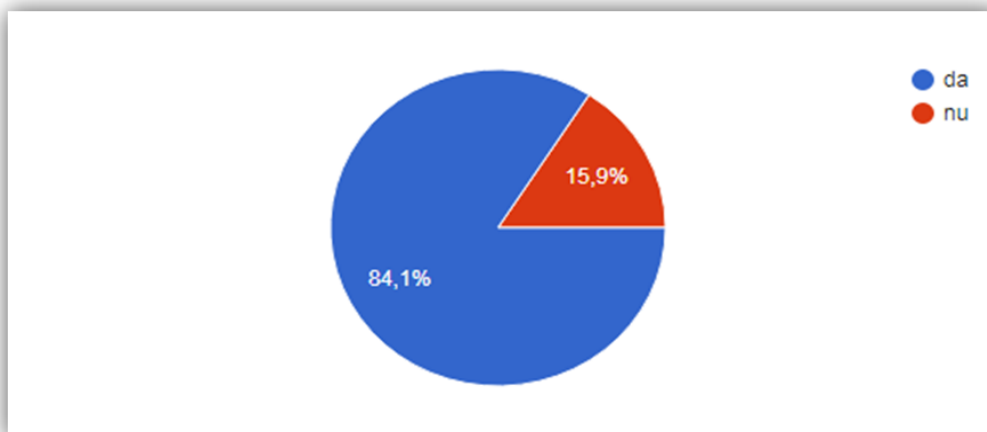
**Fig. 1. Opiniile respondenților privind întrebarea „Rolul bibliotecii în mediul universitar” (%)**

La întrebarea „Cât de des apeleți la serviciile bibliotecii USEFS?” putem menționa că cei mai mulți utilizatori apelează la serviciile bibliotecii astfel: 44 (53,7%) dintre respondenți frecventează după necesitate; 20 (24,4%) – săptămânal; 9 (11%) – o dată în lună; 6 (7,3%) – zilnic; iar 3(3,7%) – niciodată, ceea ce este un motiv de îngrijorare pentru bibliotecă (Figura 2). Se poate observa că majoritatea respondenților apelează după necesitate la serviciile bibliotecii, ceea ce ilustrează, evident, importanța serviciilor bibliotecii în procesul de formare profesională a viitorilor specialiști în domeniul educației fizice și sportului.



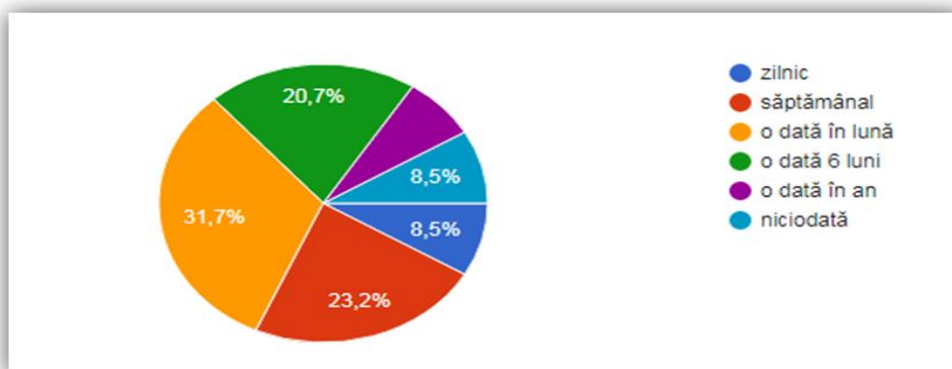
**Fig. 2. Opiniile respondenților privind întrebarea „Cât de des apeleți la serviciile bibliotecii USEFS?” (%)**

La întrebarea „Cunoașteți resursele informaționale prestate de bibliotecă? ”, am obținut următoarele rezultate: Majoritatea respondenților 69 (84,1%/) - cunosc resursele informaționale prestate de bibliotecă; 13(15,9)- nu cunosc, din păcate (Figura 3 ). Biblioteca USEFS oferă acces la resurse informaționale, cum ar fi: catalogul electronic, repozitoriul instituțional, baze de date, site-ul bibliotecii.



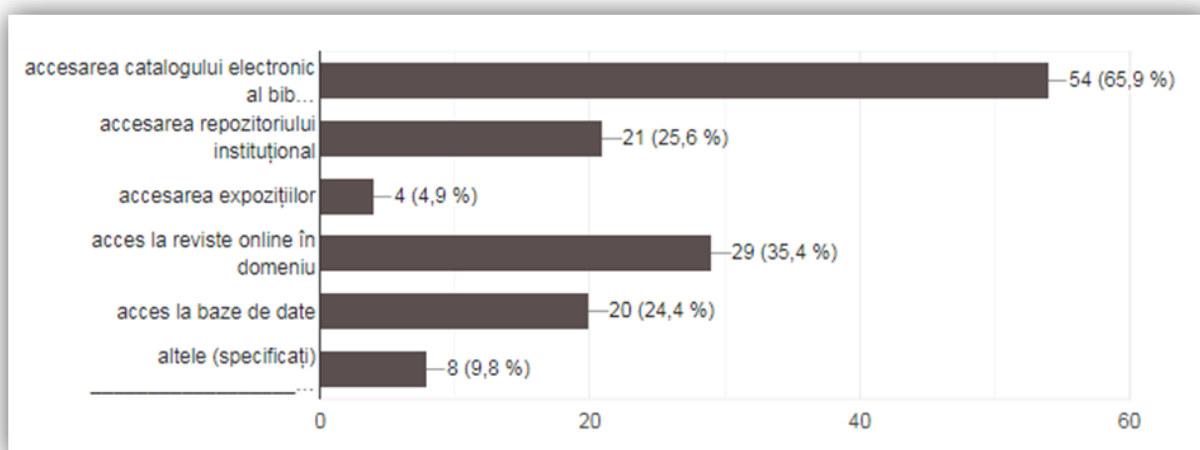
**Fig. 3. Opiniile respondenților privind întrebarea „Cunoașteți resursele informaționale prestate de bibliotecă?” (%)**

La întrebarea ”Cât de des accesați site-ul bibliotecii USEFS?” am obținut următoarele rezultate 26(31,7%) respondenți accesează site-ul bibliotecii doar o data în lună; 19 (23,2%) – săptămânal; 17 (20,7%)- o data în 6 luni; 7 (8.5%)- zilnic; 7 (8.5%)- niciodată; 6 (7,3%)- o data în an. Se poate observa că doar 7 dintre toți participanții la chestionare accesează zilnic siteul bibliotecii, în acest caz, biblioteca trebuie să facă mai multe zile de informare pentru ca utilizatorii bibliotecii să afle că prin intermediul site-ului pot găsi resursele informaționale prestate de bibliotecă în ajutorului utilizatorilor.



**Fig. 4. Opiniile respondenților privind întrebarea „Cât de des accesați site-ul bibliotecii USEFS?” (%)**

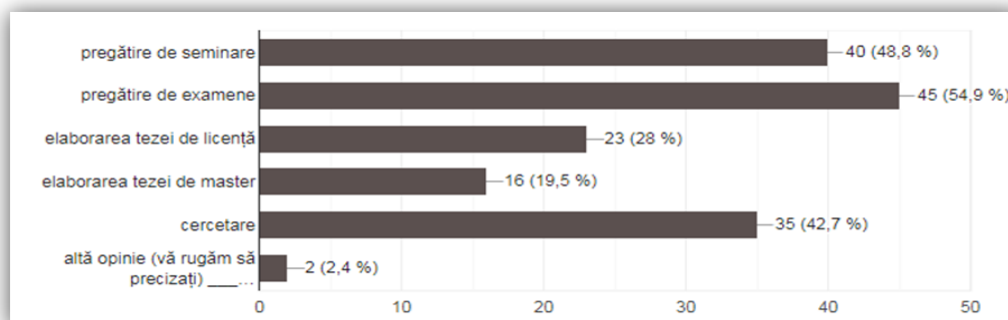
La întrebarea „Ce informații căutați pe site?” că cel mai des este căutat catalogul electronic (Figura 5). 54 (65,8%) respondenți au căutat frecvent catalogul electronic; 21 (25,6%) - accesează repozitoriul instituțional; 29 (35,4%) - revistele online; 20 (24,4%) - bazele de date; 4 (4,9%) - expozițiile; 8 (9,8%) respondenți și-au expus părerile lor personale referitor la: căutarea CZU la articole, din curiozitate.



**Fig. 5. Opiniile respondenților privind întrebarea „Ce informații căutați pe site?” (%)**

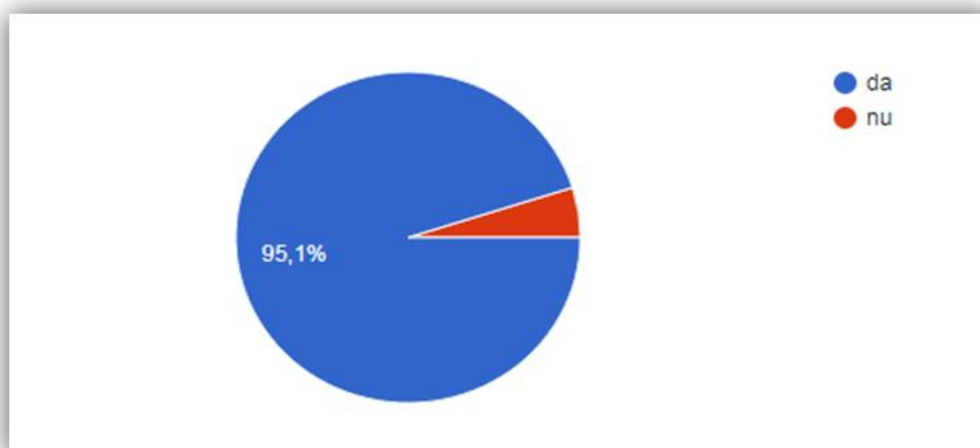
Fiind întrebați „Cu ce scop căutați informații?”, respondenții ne-au oferit următoarele răspunsuri: din datele prezentate în (Figura 6), observăm că: 45 (54,9%) dintre respondenți caută informații pentru a se pregăti pentru examene; 40 (48,8%) - pregătire pentru seminare; 35 (42,7%) - cercetare; 23 (28%) - pentru elaborarea tezei de licență; 16 (19,5%) - elaborarea tezei de master; 2 (2,4%) - ca să vadă ce informații conține site-ul, din curiozitate. Era de așteptat că majoritatea respondenților caută informații pentru a se pregăti pentru examen, deoarece, când vine vorba de a susține un examen, întotdeauna este un stres. Acest lucru se datorează faptului că vor trebui să învețe și să repete o cantitate imensă de informații.

Pentru a învăța totul în ultimele zile înainte de examen, studenții încep să citească cantități mai mari de informații. Ei încearcă să-și amintească și să memoreze totul.



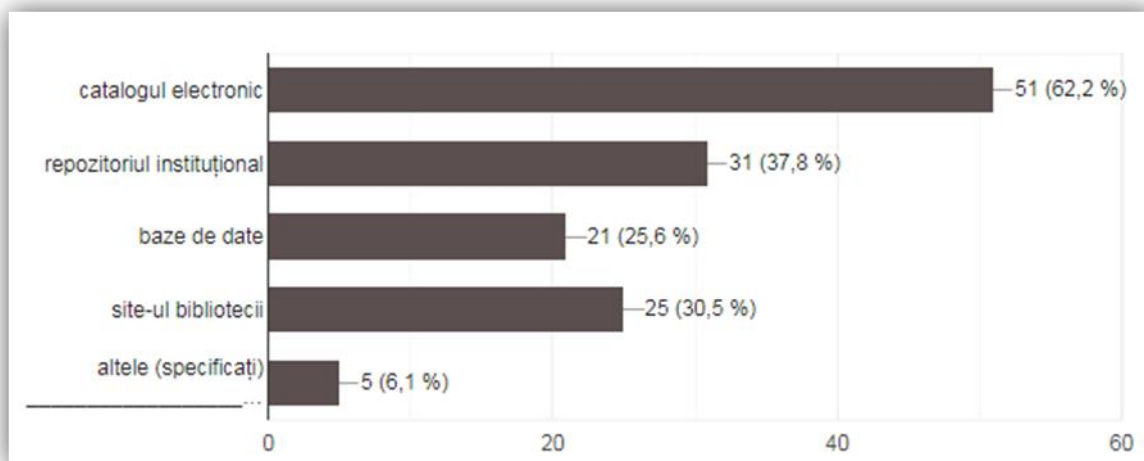
**Fig.6. Opiniile respondenților privind întrebarea „Cu ce scop căutați informații?” (%)**

La întrebarea dacă „Găsiți ce căutați pe site?”, rezultatele prezentate în Figura 7 ne demonstrează că: 78 (91,1%) respondenți găsesc informațiile necesare; 4 (4,9%) - nu găsesc informațiile pe care le caută pe site-ul bibliotecii.



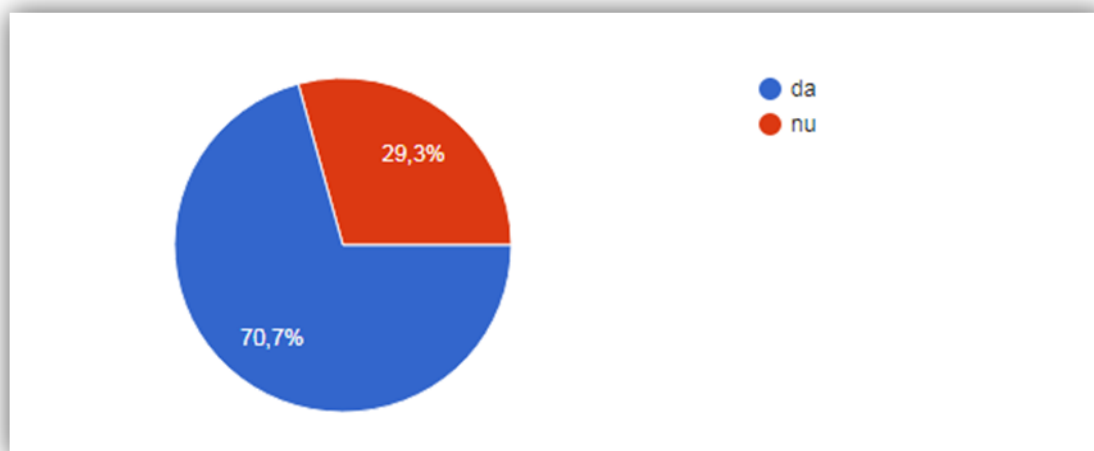
**Fig. 7. Opiniile respondenților privind întrebarea „Găsiți ce căutați pe site?” (%)**

La întrebarea „Care din resurse informaționale ale bibliotecii le-ați accesat pentru studiu/cercetare?” Figura 8, datele obținute ne demonstrează că: 51 (62,2%) respondenți accesează catalogul electronic pentru studiu sau cercetare; 31(37,8%)- accesează repozitoriul instituțional; 25 (30,5%) - site-ul bibliotecii; 21 (25,6%) - baze de date; 5 (6,1%) - au alte răspunsuri, precum ar fi: accesez toate; reviste de specialitate. Este îmbucurător faptul că majoritatea accesează catalogul electronic, care este o sursă informațională eficientă pentru a cunoaște toată colecția bibliotecii reflectată în el.



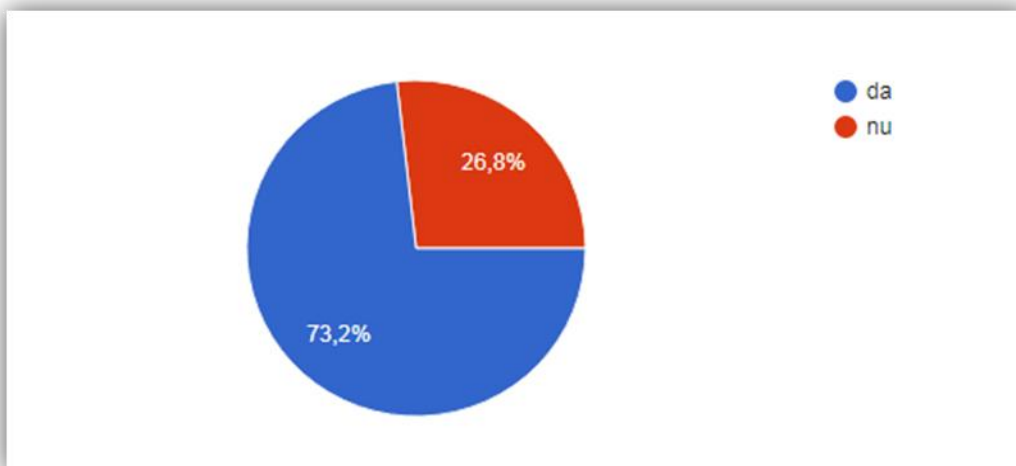
**Fig. 8. Opiniile respondenților privind întrebarea „Care din resurse informaționale ale bibliotecii au fost accesate pentru studiu/cercetare?” (%)**

Din răspunsurile la întrebarea „**Folosiți catalogul electronic pentru cercetare?**” (Figura 9), putem face concluzia că o bună parte dintre respondenți - 58 (70,7%) folosesc catalogul electronic pentru cercetare; 24 (29,3%) nu folosesc catalogul pentru cercetări, din motiv că nu cunosc cum să căute sau că nu sunt suficient de informați.



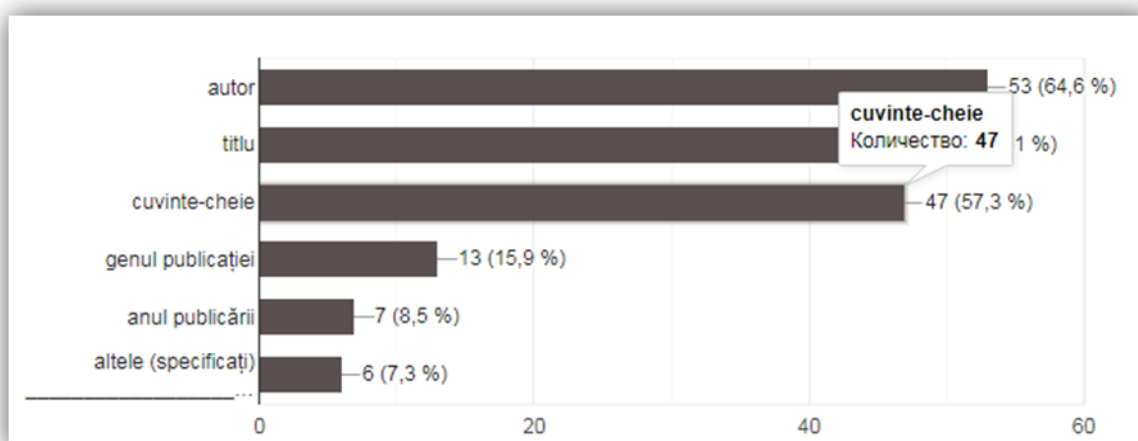
**Fig. 9. Opiniile respondenților privind întrebarea „Folosiți catalogul electronic pentru cercetare?” (%)**

Fiind întrebați dacă **cunosc cum se face căutarea în catalogul electronic** (Figura 10), majoritatea respondenților 60 (73,2%) – cunosc care este procedura de căutare în catalogul electronic, ceilalți 22 (26,8%) nu știu cum să efectueze căutări în catalog. Sub acest aspect, biblioteca are sarcina de a oferi sprijin informațional utilizatorilor, pentru ca fiecare dintre aceștia să fie ghidat pentru a-și satisface cerințele informaționale propuse.



**Fig. 10. Opiniile respondenților privind întrebarea „Cunoașteți cum să faceți căutarea în catalogul electronic?” (%)**

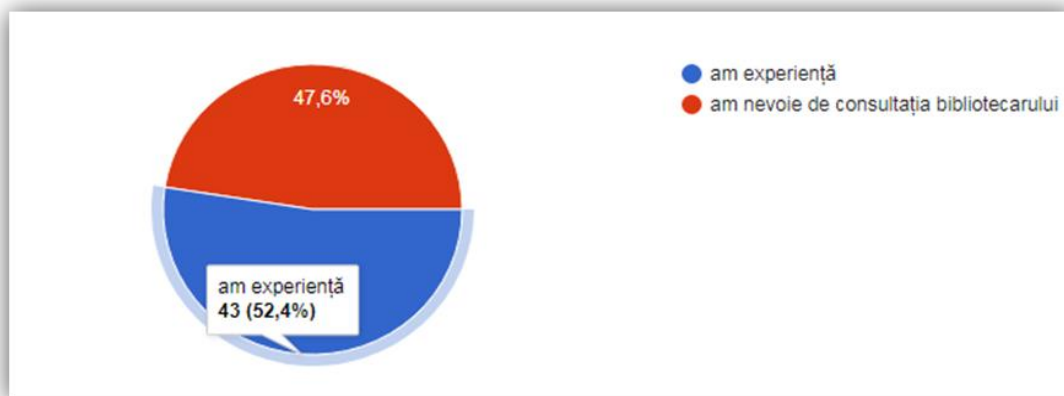
La întrebarea „**După ce criterii căutați informația?**”, am obținut următoarele rezultate (Figura 11): majoritatea respondenților 53 (64,6%) caută în catalogul electronic după autor; 50 (61%) - după titlu; 47 (57,3 %) - după cuvintele-cheie; 13 (15,9 %) - după genul publicației; 7 (8,5 %)- după anul publicației; 6(7,3%) – au specificat că fac căutarea după toate criteriile menționate. Aceste rezultate ne demonstrează că biblioteca trebuie să intervină mai frecvent cu recomandări pentru a desfășura mai multe ore practice în vederea instruirii utilizatorilor săi.



**Fig. 11. Opiniile respondenților privind întrebarea „După ce criterii căutați informația?” (%)**

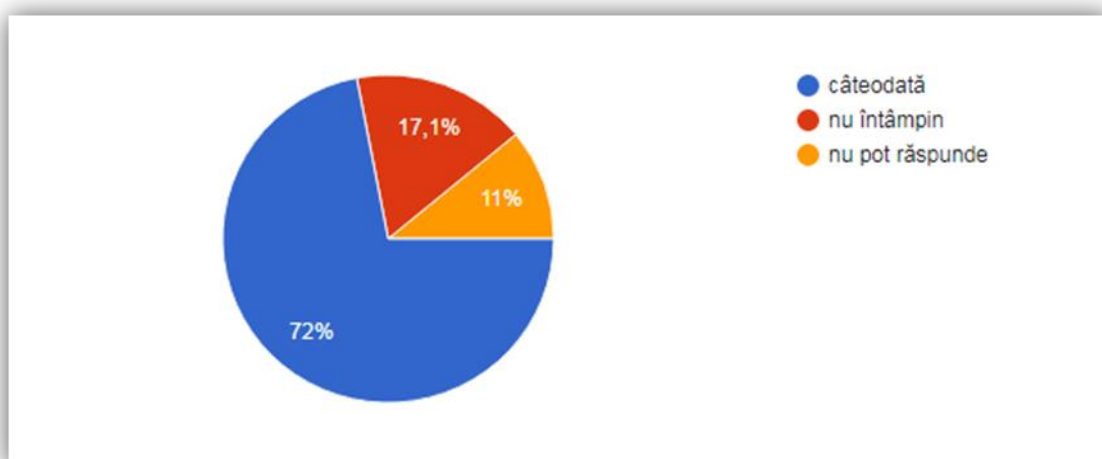
La întrebarea „**Sunteți în măsură să cauți informații în repozitoriul instituțional pe cont propriu?**” (Figura 12), respondenții ne-au oferit următoarele răspunsuri: 43(52,4%) dintre respondenți au experiență; ceea ce este îmbucurător, iar 39(47,6%) dintre ei au nevoie

de consultația bibliotecarului. Numărul de utilizatori care solicită consultația bibliotecarului ne demonstrează că ei sunt puțin informați despre existența repozitoriului, dar și faptul că o bună parte dintre ei nu cunosc limba engleză, ceea ce sugerează necesitatea instruirii continue a utilizatorului.



*Fig. 12. Opiniile respondenților privind întrebarea „Sunteți în măsură să căutați informații în repozitoriul instituțional pe cont propriu?” (%)*

La întrebarea „**Întâmpinați dificultăți în căutarea informației în resursele informaționale ale bibliotecii?**” (Figura 13), răspunsurile obținute la această întrebare ne demonstrează că 59 (72%) respondenți întâmpină dificultăți în căutarea informațiilor; 14 (17,1%) nu întâmpină dificultăți și 9 (11%) respondenți nu pot să răspundă, ceea ce ne dovedește că nici nu cunosc care sunt resursele informaționale ale bibliotecii.

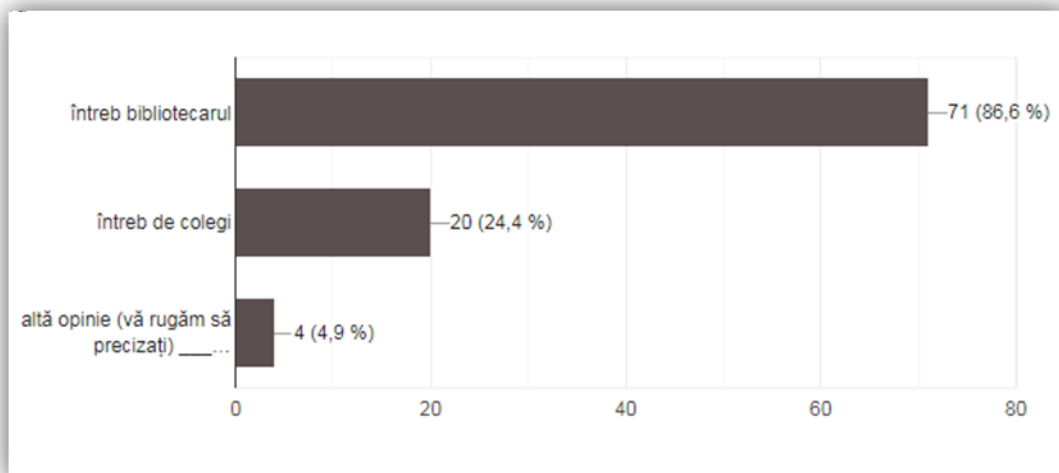


*Fig. 13. Opiniile respondenților privind întrebarea „Întâmpinați dificultăți în căutarea informației în resursele informaționale ale bibliotecii?” (%)*

Respondenților le-a fost propusă întrebarea „**Cum procedați dacă întâmpinați dificultăți?**”, (Figura 14), 71 (86,6) dintre respondenți au menționat că dacă au dificultăți în

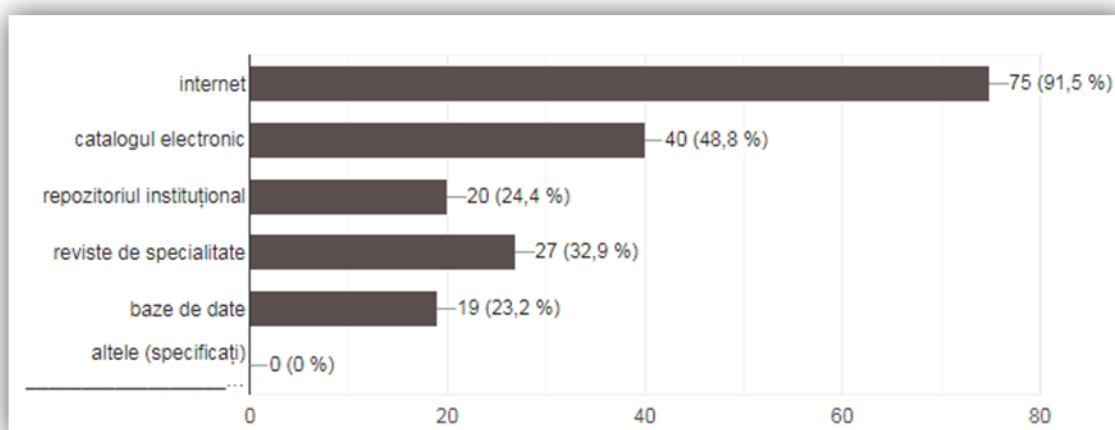


căutarea informațiilor, apelează la serviciile bibliotecarului; 20 (24,4%) întreabă colegii; 4 (4,9%) – au precizat că încearcă singuri să găsească cele necesare; caută soluții în Google.



**Fig.14. Opiniile respondenților privind întrebarea „Cum procedați când aveți dificultăți în căutarea informației?” (%)**

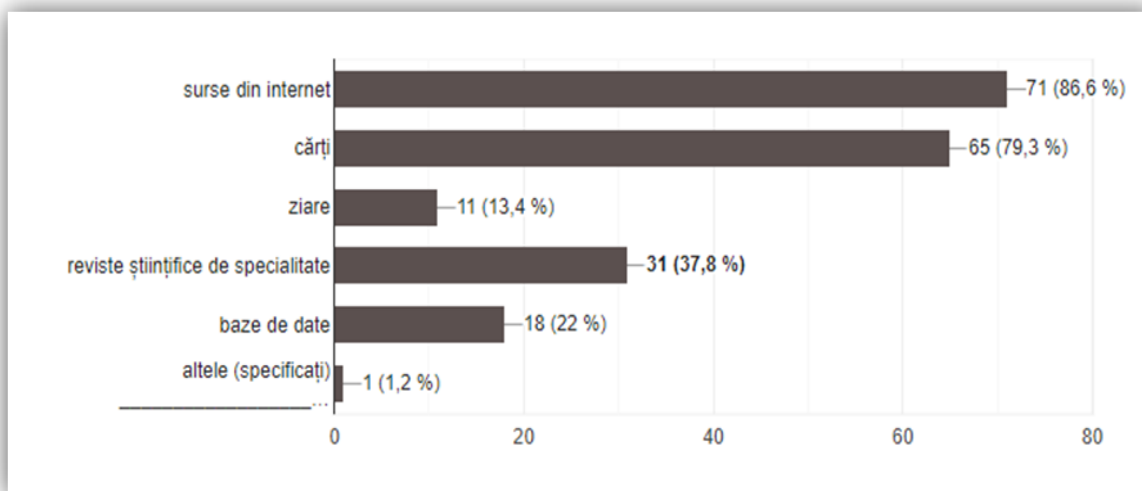
La întrebarea „Care sunt sursele de informare cel mai des folosite de Dvs.?” observăm că (Figura 15) 75 (91,5%) respondenți au menționat cele mai folosite surse de informare sunt cele din Internet; 40 (48,8 %) – folosesc catalogul electronic; 20 (24,4 %) – repozitoriul instituțional; 27 (32,9 %) - revistele de specialitate din domeniu; 19 (23,2 %) folosesc bazele de date. Este cunoscut faptul că majoritatea utilizatorilor folosesc Internetul pentru informare, pentru că este mai rapid de accesat și mai la îndemână.



**Fig. 15. Opiniile respondenților privind întrebarea „Care sunt sursele de informare cel mai des folosite de Dvs.?” (%)**

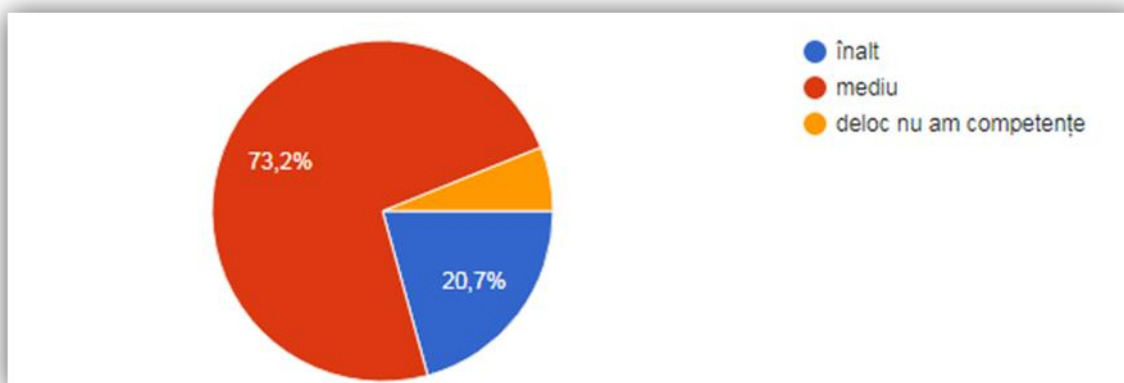
Din răspunsurile la întrebarea „Ce tipuri de documente solicitați?” (Figura 16) reiese că 71 (86,6%) preferă sursele din internet, în scopul obținerii informației; 65 (79,3%) –

solicită cărți; 31 (37,8%) – solicită reviste de specialitate; 18 (22%) - baze de date; 11 (13,4%) – ziare; 1 (1,2%) și teze. Trebuie menționat că noile tipuri de documente și noile modalități de acces la informație nu i-au determinat pe utilizatori să renunțe la sursele tradiționale. Astfel, constatăm că cartea a fost și rămâne o sursă primordială de informație veridică.



**Fig.16. Opiniile respondenților privind întrebarea „Ce tipuri de documente solicitați?” (%)**

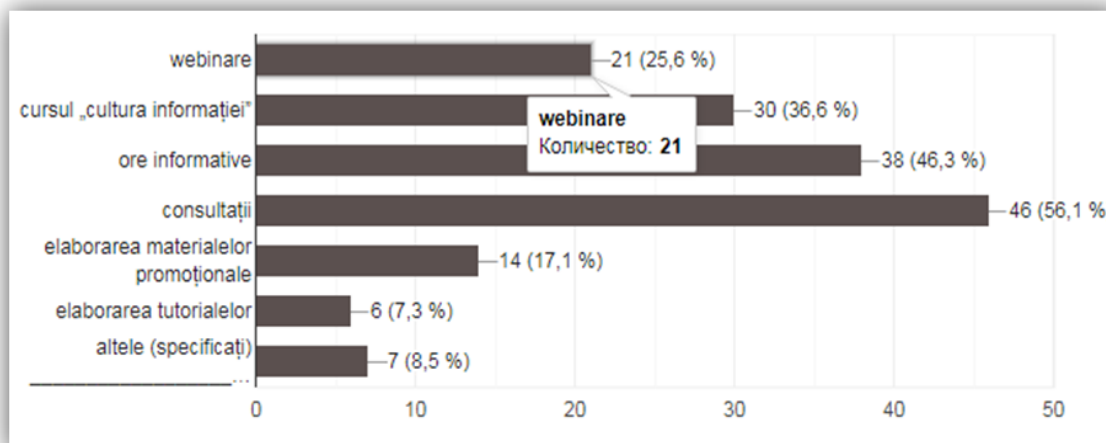
La întrebarea „Cum vă autoapreciați nivelul competențelor Dvs. în căutarea informațiilor necesare?” (Figura 17), avem următoarele răspunsuri: nivelul competențelor în căutarea informațiilor necesare de către utilizatori este mediu – 60 (73,2%); nivel înalt-17 (20,7%) și 5 (6,1%) nu posedă competențe în căutarea informațiilor.



**Fig. 17. Opiniile respondenților privind întrebarea „Cum vă autoapreciați nivelul competențelor Dvs. în căutarea informațiilor necesare?” (%)**

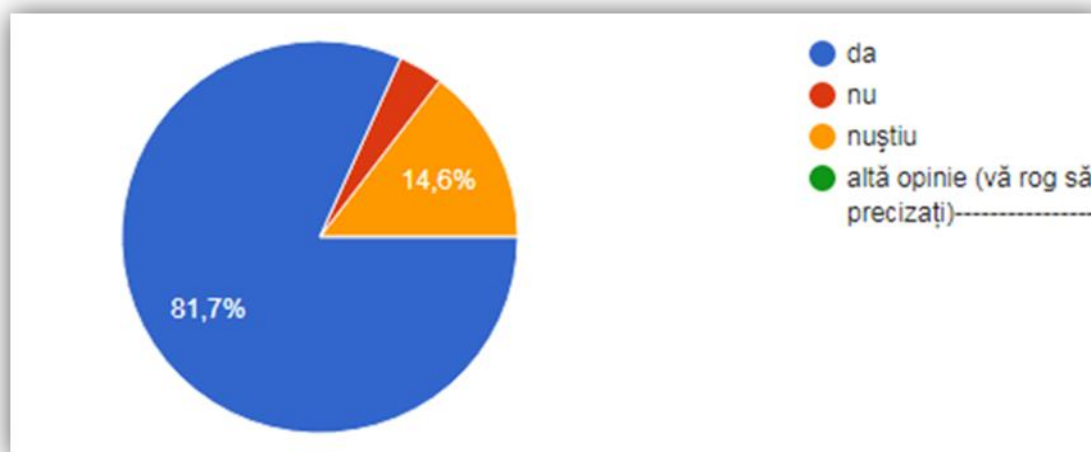
Fiind întrebați „Ce ar trebui să facă biblioteca pentru a Vă ajuta în căutarea informației?”, mulți respondenți 6 (51,6%) - ar dori să se facă consultații (Figura 18); 38 (46,3%) - ore informative; 30 (36,6%) – cursul „cultura informației”, 21 (25,6%) - webinare;

14(17,1%) - elaborarea materialelor promoționale; 6 (7,3%) elaborarea tutorialurilor; 7 (8,5%) - au specificat că posedă suficiente competențe fără ca biblioteca să intervină.



**Fig. 18. Opiniile respondenților privind întrebarea „Ce ar trebui să facă biblioteca pentru a Vă ajuta în căutarea informației?” (%)**

La întrebarea „În opinia Dvs., biblioteca USEFS satisface necesitățile informaționale ale utilizatorului?”. (Figura 19), 67 (81,7%) respondenți au menționat că biblioteca USEFS satisface necesitățile informaționale ale utilizatorilor săi; 3 (3,7%) dintre ei sunt de părere că nu le satisface necesitățile lor informaționale și 12 (14,6%) au răspuns că „nu știu”. Respondenții au exprimat mai precisat că unele calculatoare au viteză lentă de căutare a informației.



**Fig. 19. Opiniile respondenților privind întrebarea „În opinia Dvs., biblioteca USEFS satisface necesitățile informaționale ale utilizatorului?” (%)**

La întrebarea deschisă „**Cum înțelegeți noțiunea „cultura informației”?**” am obținut mai multe răspunsuri atât în limba română, cât și în limba rusă spre exemplu:

1. Cultura de a căuta, de a înțelege o informație, a fi cult în domeniul de activitate;
2. Caracterul informațional și modul de reprezentare a acestora;
3. Un ansamblu de informații pentru dezvoltare intelectuală, de cunoaștere a noi orizonturi;
4. Formarea competențelor de căutare a informațiilor în bibliotecă, internet, baze de date;
5. Capacitatea și aptitudini de căutare, stocare și utilizare corectă a informației necesare.

Putem menționa că studenții chestionați ai Bibliotecii USEFS înțeleg noțiunea „*cultura informației*” la un nivel mediu. Prin urmare, în cadrul disciplinei „Bazele culturii informației”, vom forma și vom spori nivelul culturii informației.

**Concluzii.** Cultura informației utilizatorilor nu este un atribut constant. Pe măsură ce nivelul educației informaționale se aprofundează, devine mai evidentă nevoia de informație și mai dificilă posedarea instrumentelor de informare. Rezultatele sondajului ne confirmă faptul că biblioteca trebuie în continuare cât mai eficient să familiarizeze utilizatorii (studenții) cu resursele informaționale ale bibliotecii, cu instrumentele de căutare a informației și regăsirea surselor documentare solicitate.

Ipoteza formulată la începutul studiului, precum că utilizatorii bibliotecii USEFS au nivel scăzut de abilități practice de autocăutare, percepție și prelucrare a informațiilor pentru satisfacerea nevoilor de informare, nu a fost întru totul demonstrată. Cu ajutorul rezultatelor chestionării, parvenite în urma analizei datelor celor 82 de chestionare, am constatat că nivelul competențelor în căutarea informațiilor necesare de către utilizatorii USEFS este *mediu* (60 respondenți). Îmbucurător este faptul că biblioteca își are rolul ei în mediul universitar, acesta fiind confirmat prin faptul că 76 respondenți au ca argument că biblioteca este un suport pentru studii și suport pentru dezvoltarea personală, chiar dacă majoritatea respondenților apelează la bibliotecă după necesitate (44 respondenți) ceea ce ilustrează, evident, importanța serviciilor bibliotecii în procesul de formare profesională a viitorilor specialiști în domeniul educației fizice și sportului. Totodată, este evidențiată insuficiența abordării noțiunii *Cultura informației*, fiind chiar necunoscută de majoritatea studenților (63 respondenți), drept urmare, nu sunt utilizate efectiv posibilitățile bibliotecii; utilizarea Internet-ului în cadrul studiilor nu ameliorează această performanță, studenții nu cunosc decât puține posibilități de combinare a diverselor elemente ale unei căutări a informațiilor electronice.

Promovarea culturii informației este responsabilitatea personalului bibliotecii, care stabilește o legătură, un intermediar între informații și utilizatori, colaborează cu catedrele și cadrele didactice și se schimbă odată cu apariția Internetului și a resurselor electronice.

### **Recomandări:**

Pentru dezvoltarea continuă a nivelului existent al culturii informației utilizatorilor (studenți și cadre didactice), recomandăm pentru Biblioteca USEFS :

- 1) Promovarea mai eficientă a documentelor internaționale privind cultura informației și învățarea pe tot parcursul întregii vieți;
- 2) Elaborarea materialelor promoționale, „de ultima oră”, privind cultura informației;
- 3) Promovarea, în cadrul universității, a resurselor tradiționale și electronice destinate utilizatorilor;
- 4) Extinderea numărului de computere în sala de lectură pentru a asigura accesul utilizatorilor la resursele informaționale electronice;
- 5) Utilizarea de către personalul bibliotecii a celor mai moderne metode și mijloace de informare ale utilizatorilor;
- 6) Formarea profesională continuă a personalului bibliotecii;
- 8) Organizarea excursiilor în bibliotecă, în vederea unei bune orientări și a ridicării nivelului de utilizare a bibliotecii;
- 9) Prestarea serviciilor de consultanță pentru utilizatori, individual sau în grup;
- 10) Facilitarea accesului la resursele din afara colecțiilor bibliotecii, prin intermediul tehnologiilor și resurselor informaționale, dar și facilitarea, prin intermediul acestora, a accesului și a schimbului de informații;
- 11) Modernizarea spațiilor bibliotecii;
- 12) Dotarea bibliotecii cu echipament modern;
- 13) Promovarea Accesului Deschis la informația științifică.

1. *Codul Educației, nr. 152 din 17.07.2014, intrat în vigoare la 23.11.2014. In: Monitorul Oficial al RM, nr.319-324, anul XXI (4958-4963), art. 123; 124; 128 – P. 44-45. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/355156/> (accesat 03 aprilie 2021).*

2. *Cultura informației și componentele ei de bază. Structuri info-documentare [online]. Disponibil: [http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/on\\_line/tema1.pdf](http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/on_line/tema1.pdf) (accesat 24 aprilie 2021).*

3. *Ghimpu N. Cultura informației în procesul de formare a specialistului. In: BiblioScientia, Nr. 6., 2011, p. 25-29.*

4. *Gore L. Cultura informației a utilizatorilor bibliotecilor de colegiu și școli profesionale din Chișinău. In: Analele științifice ale USM. Științe socioumanistice. Vol. II, 6 august 2015, Chișinău. Chisinau: Centrul Editorial-Poligrafic al USM, 2015, p. 32-35.*

5. *Gudima A. Platforme online pentru instruirea utilizatorilor bibliotecii universitare. In: Integrare prin cercetare și inovare. Științe sociale . Vol.1 , 10-11 noiembrie 2014, Chișinău. Chisinau: Universitatea de Stat din Moldova, 2014, p. 28-30.*

6. *Hanganu A. Comunicarea științifică în contextul Științei Deschise. In: Revista de Știință, Inovare, Cultură și Artă „Akademos”, Nr. 4(47), 2017, p. 15-19.*

7. Harconița E. *MISISQ WP3 - Cultura informației în bibliotecile universitare din Republica Moldova*. In: *Magazin bibliologic*, Nr. 1-4, 2016, p. 94-104.

8. Lau J. *Linii directoare privind cultura informației și instruirea de-a lungul întregii vieți*. Chișinău: *Gunivas*, 2010. 64 p.

9. *Provocările culturii informației în bibliotecile universitare din Republica Moldova [online]*. Disponibil:

[http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1343/77\\_81\\_Provocarile%20culturii%20informatiei%20in%20bibliotecile%20universitare%20din%20Republica%20Moldova.pdf?sequence=1&isAllowed=y](http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1343/77_81_Provocarile%20culturii%20informatiei%20in%20bibliotecile%20universitare%20din%20Republica%20Moldova.pdf?sequence=1&isAllowed=y) (accesat 21 decembrie 2020).